

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-29/21

Датум: 12.07.2022. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву за претходну процјену утицаја на животну средину носиоца пројекта „СРБИЊЕПУТЕВИ“ д.о.о. Фоча, Ул. Баљево Поље бб, Фоча, за утврђивање обавезе спровођења процјене утицаја и прибављања студије утицаја на животну средину за пројекат мале хидроелектране „Бјелава“, на сливу ријека Бјелава и Мала Бјелава, општина Фоча, инсталисане снаге 3,9 MW, а на основу члана 66. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 79/15 и 70/20), члана 3. став (1) тачка а) подтачка 9) Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 76. став (2) Закона о Републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18, 111/21, 15/22 и 56/22) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ бр. 13/02, 50/10 и 66/18), доноси

РЈЕШЕЊЕ

1. Носилац пројекта „СРБИЊЕПУТЕВИ“ д.о.о. Фоча **дужан је** покренути поступак процјене утицаја на животну средину и израдити студију утицаја на животну средину за пројекат мале хидроелектране „Бјелава“, на сливу ријека Бјелава и Мала Бјелава, општина Фоча, инсталисане снаге 3,9 MW.
2. Носилац пројекта дужан је да овом Министарству достави студију утицаја на животну средину пројекта из тачке 1. овог рјешења, ради вођења даљег поступка процјене утицаја на животну средину, а након прибављања локацијских услова.
3. Студија утицаја на животну средину мора да буде урађена у складу са одредбама Упутства о садржају студије утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“, број 108/13) и одредбама члана 68. ст. (2) и (3) Закона о заштити животне средине.
4. Студија утицаја на животну средину мора да садржи посебан дио у којем ће бити узобзирена мишљења Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, те општине Фоча, са посебним освртом на који начин су примљена мишљења узета у обзир.
5. Студију утицаја на животну средину израђује лиценцирано правно лице за обављање дјелатности из области заштите животне средине које има важећу лиценцу овог Министарства.
6. Ово рјешење важи двије године од дана доношења.

7. Ово рјешење се доставља свим странкама које су узеле активно учешће у предметном поступку и објављује на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске.
8. Административна такса за издавање овог рјешења обрачуната је и уплаћена у износу од 50,00 КМ.

Образложење

Дана 26.03.2021. године носилац пројекта „СРБИЊЕПУТЕВИ“ д.о.о. Фоча, Ул. Баљево Поље бб, Фоча, обратио се Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске са захтјевом за претходну процјену о утицају на животну средину за пројекат мале хидроелектране „Бјелава“, на сливу ријека Бјелава и Мала Бјелава, општина Фоча, инсталисане снаге 3,9 MW. Уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину су достављени Подаци о предметном пројекту, израђени од стране ЈНУ „Институт за заштиту и екологију Републике Српске“ Бања Лука, чији садржај је прописан чланом 64. Закона о заштити животне средине.

У достављеним Подацима уз захтјев за претходну процјену се наводи да се предметна локација налази на подручју источног дијела Републике Српске у општини Фоча. Изградња мале хидроелектране „Бјелава“ планирана је на дијелу водотока ријека Велика Бјелава и Мала Бјелава, на земљишту означеном као к.ч. бр. 1035 и 1306, К.О. Љубина, к.ч. бр. 1189/1, 12/1, 12/2, 1191, 1192, 40, 35, 32 и 1064, К.О. Мјешаја, к.ч. бр. 1060, 593, 670, 674, 669, 619, 618, 1734, 1762, 1761 и 1768, К.О. Закмур и к.ч. бр. 1918, 1968, 1991 и 1992, К.О. Ђеђево, општина Фоча. Даље се наводи да је предметно земљиште неизграђено и смјештено у руралном подручју општине Фоча. У околини планиране локације, тока ријеке Мала Бјелава, на којој је предвиђен водозахват број 2, на коти 776 m_{n.v.}, налазе се предјели под шумом, мање површине под пољопривредном производњом, пашњаци, мање површине под засадима воћа и појединачни стамбени објекти у оквиру села Закмур. У близини тока ријеке Велика Бјелава, на којој је планирана изградња водозавата број 1, на коти 560 m_{n.v.}, нема стамбених објеката изузев неколико помоћних објеката. У близини планиране локације машинске зграде налазе се појединачни стамбени објекти, ресторан, ријека Дрина и магистрални пут М-20 (Горажде-Фоча-Гацко-Требиње). Укупна површина сливног подручја је око 12,3 km². У Подацима достављеним уз захтјев за претходну процјену наводи се да се у околини планиране локације тока ријеке Мала Бјелава на којој је превиђен водозахват број 2, на коти 776 m_{n.v.} налазе предјели под шумом, мање површине под пољопривредном производњом, пашњаци, мање површине под засадима воћа и појединачни стамбени објекти у оквиру села Закмур. У близини тока ријеке Велика Бјелава на којој је планирана изградња водозавата број 1, на коти 560 m_{n.v.} нема стамбених објеката изузев неколико помоћних објеката. У околини локације су шумовити предјели, површине под пашњацима и неприступачни терени. У близини планиране локације машинске зграде налазе се појединачни стамбени објекти, ресторан, ријека Дрина и магистрални пут М-20 (Горажде, Фоча, Гацко, Требиње). Најважније саобраћајнице у сливу ријеке Бјелаве су: локални пут који од магистралног пута Фоча-Гацко, повезује насеља Закмур и Љубињу, затим локални пут који се одваја од датог пута и иде до каптаже водовода уз Велику Бјелаву, те локални пут који повезује насеља Врбица и Љубиња поново са магистралним путем Фоча-Гацко, у близини Тјентишта. Долином цијелог дијела Мале Бјелаве пролази некатегорисани пут за насеље Закмур. У поглављу „Физичке карактеристике пројекта“ наводи се да је мала хидроелектрана „Бјелава“ деривационо проточно постројење које се састоји од два тиролска водозавата са таложницом, укопаног притисног цјевовода дужине L1=4 895 m, а L2= 5 225 m и машинске зграде на коти К.Д.В. 407 m_{n.m.} Средњи вишегодишњи

протицај на профилу водозахвата B1, према обради је $Q_{sre} = 1,70 \text{ m}^3/\text{s}$ на ријеци Велика Бјелава. Траса притисног цјевовода дужине од 4 895 m је предвиђена да се гради уз ново пробијену трасу пута лијевом страном. Средњи вишегодишњи протицај на профилу водозахвата B2, према обради је $Q_{sre} = 0,19 \text{ m}^3/\text{s}$ на ријеци Мала Бјелава. Траса притисног цјевовода дужине од 5 225 m је предвиђена да се гради уз нову пробијену трасу пута десном страном. Даље се наводи да је усвојени захват у дну или „Тиролски“ захват и обликован је као ниски бетонски праг са захватним и незахватним дијелом. Захват се састоји од прага са два дијела: од захватног дијела објекта (бетонски праг са решетком и сабирним каналом потребне дужине), незахватног преливног прага и крилних зидова. Да не би дошло до поткопавања корита низводно од водозахвата предвиђена је заштита корита и косина бетоном и ломљеним каменом. Сабирни канал са решетком је димензионисан да захвата инсталисане количине вода. Решетка на сабирном каналу је димензионирана тако да спречава уношење крупнозрног наноса. На сабирни канал се наставља таложник-пјесколов чија је основна функција уклањање ситног наноса који је прошао кроз решетку на захватном каналу. За доводни цјевовод до машинске зграде предвиђена су два цјевовода један од стаклопластике, односно цијеви од полиестерске смоле са кварцним пијеском армиране стакленим влакнима (ГРП-цијеви), а други од челика. У поглављу „Технолошке карактеристике пројекта“ наведено је да се технолошки простор састоји од радног-погонског и монтажног дијела машинске зграде. На улазу у машинску зграду пројектован је монтажни плато са којег се опрема једношинском ланчаном дизалицом преузима са возила и преноси на мјесто монтаже. Турбина је постављена у правцу притисног цјевовода, а на самом улазу цјевовода у машинску зграду лоциран је затварач, који нема сигурносну функцију него се затвара код ремонта или дужих застоја. Пројектован је са хидрауличким отварањем, затварање се изводи преко противтега с тим да је затварање спорије него затварање млазница турбине путем хидраулике. У одабраним габаритима машинске хале смјештен је и трафо.

У достављеним Подацима уз Захтјев за претходну процјену утврђени су и описани могући утицаји предметног пројекта на животну средину у виду утицаја на животну средину у току изградње и у току коришћења. У завршном дијелу достављених Података описане су мјере за спречавање, смањење или уклањање штетних утицаја пројекта на животну средину, међу којима се истичу мјере за вријеме изградње, те мјере у току експлоатације.

У току разматрања и одлучивања о захтјеву Министарство је, у складу са чланом 65. Закона о заштити животне средине, доставило захтјев са документацијом на мишљење сљедећим органима: Министарству здравља и социјалне заштите Републике Српске, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и општини Фоча.

Истовремено, о поднесеном захтјеву за претходну процјену утицаја Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске је, дана 07.04.2021. године, обавјестило јавност и заинтересовану јавност објављивањем информације и постављањем података о предметном пројекту на својој интернет страници. Заинтересована јавност могла је да изврши увид у садржину захтјева и достављене податке, те да достави своје мишљење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавјештења.

У остављеном року мишљење на захтјев и документацију доставили су: Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске, односно ЈЗУ „Институт за јавно здравство Републике Српске“, Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа (одјељење надлежно за заштиту природе и одјељење надлежно за заштиту културно-историјског наслеђа), те Одјељење за просторно уређење, стамбено-комуналне послове општине Фоча.

Министарство здравља и социјалне заштите, односно ЈЗУ „Институт за јавно здравство Републике Српске“, у свом мишљењу број: 500-3166-1/21 од 27.04.2021. године наводи: „Увидом у достављену документацију уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину за пројекат изградње мале хидроелектране „Бјелава“ (инсталисане снаге 3,9 MW) на сливу ријека Бјелава, Велика и Мала Бјелава, општина Фоча, са здравственог становишта може се констатовати следеће:

- Предметни објекат је проточно-деривациона, тиролског типа, мала хидроелектрана, која се гради изван насеља, а има два водозавхата са Пелтом турбинама и окружена је са обрадивим површинама и шумама.
- Локација је изван насељеног мјеста и не наводи се колико су удаљени објекти, али то није ни битно с обзиром на карактеристике предметног објекта и ризике, утицаје, превентивне мјере који су више везани за раднике при градњи мале хидроелектране и индиректно за становнике због ерозије и јаружања које могу негативно утицати на друге намјене воде слива ријеке, тј. залијевање пољопривредних култура, купање, пливање и рекреацију уопште или довести до нагомилавања муља и минералног уља у случају инцидента, што би произвело еколошки инцидент локалног карактера.
- Сви ризици су добро описани и у даљим фазама рада је потребно утврдити индикативна или тзв. „нулта мјерења“ и унијети резултате испитивања воде сваке од ријека према предложеној табели бонитета сходно критеријумима класификације назначеним у чл. 4, 5 и 14. и нормама у табели 3. Г₁ Санитарно - микробиолошки параметри, одредби став (1) члан 20. Уредбе о класификацији вода и категоризацији водотока („Службени гласник Републике Српске“, број 42/01), ради оцјене еколошког статуса који ће се у функцији времена мијењати брже или спорије. При испитивању и компарацији код ријека које нису у Уредби и чији статус није познат, узорковати 100 m испод МХЕ и упоредити са онима од 300 m испод МХЕ. Могуће је накупљање муља и стварање биљних и животињских организама или алги као елемената биоценозе карактеристичне за проточне МХЕ.
- Мале хидроелектране су повезане и са климатским промјенама и утицајима на климатолошке елементе, те их је неопходно пратити. Када се ради о утицају на становништва и чињеницу да није значајније ово подручје насељено може се рећи да је експонираност становника смањена због мање густоће, вода ријека слива Бјелаве се користи за рекреацију и наводњавање или друге сврхе попут рибогојишта, а нарушавање еколошког статуса водотока прве класе значи значајније еколошке штете. Штетан утицај на флору и фауну дна ријеке и штетне посљедице попут еутрофикације у топлим данима августа када је воде најмање и има највећу густину, тако да тада долази до изражаја она блискост у вриједностима еколошког протокола и минималног прихватљивог протока воде.
- Израђивач је приказао технички како изгледа водозавхват, а други елементи техничког главног пројекта се требају уклопити у урбанистичко-техничку сагласност и водне смјернице. Потребно је ријешити начин водоснабјевања објекта са водом за пиће и санитацију.
- План управљања отпадом и његово привремено складиштење вршити у одговарајуће контејнере на законом прописаним начином уз примарну селекцију (Правилник о категоризацији и класификацији отпада, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/15 и 79/18) уз склопљене уговоре са Комуналним предузећем (за комунални мијешани, а не „општински отпад“ јер уз овакве објекте се обично налазе мјеста за рекреацију и шетњу.
- Послодавац у складу са законском регулативом треба заштитити здравље радника у екстремним температурним условима рада и вршити редовне, повремене и по потреби (нпр. при инцидентима) љекарске прегледе радника у надлежним здравственим институцијама за здравствену заштиту људи.

- Рибље стазе се углавном врло слабо користе због буке и пролаз риба је смањен, па се онда развија пецање као спорт или вид одмора.
- Потребно је обратити пажњу при радовима да се не угрозе изворишта јавног водоснабдјевања у околним насељима Фоче. Потребно је у даљим фазама рада посветити више пажње овом захтјеву.
- У наредним фазама рада разрадити неке од мјера и приложити сва извршена мјерења од стране акредитоване установе у складу са предложеним параметрима мониторинга за ваздух, површинске и отпадне воде, буку и вибрације и друго.“

Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа (одјељење надлежно за заштиту природног наслеђа и одјељење надлежно за заштиту културно-историјског наслеђа), у свом мишљењу број: 07/1/625-250/21 од 22.04.2021. године констатује: „Увидом у достављену документацију и документацију Завода, утврђено је да у обухвату постоји евидентирано културно и природно наслеђе. Измјенама и допунама Просторног плана Републике Српске до 2025. године предметни пројекат се налази у непосредној близини границе подручја планираног за заштиту у категорији Парк природе „Лелија“. Просторним планом Републике Српске до 2025. године, истакнути су циљеви и концепт развоја енергетске инфраструктуре, који подразумевају и хидроенергетску инфраструктуру, гдје је за све наведене хидроелектране потребно потпуно испитати економске, еколошке, друштвене и технолошке оправданости изградње и њихову вишенамјенску функцију кроз детаљну анализу. Увидом у достављену документацију и документацију Завода истичемо сљедеће:

- Подаци достављени уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину не садрже, осим кратког осврта, на случај ако се приликом радова наиђе на археолошки локалитет (члан 79. Закона о културним добрима, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 11/95 и 103/08). Према документацији Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, на датом простору евидентирано је културно добро: воденица на Бјелави, у власништву породице Вујичић-непокретно културно добро које ужива претходну заштиту (Рјешење број: 07/1/624-423-2/20 од 02.06.2020. године). Објекат се налази у близини мјеста гдје се састају водотоци Мале и Велике Бјелаве, чинећи ријеку Бјелаву. Приликом увида у стање на терену 2020. године запажено је да се у околини изводе радови који су у том тренутку визуелно заиста девастирали простор и амбијент. С обзиром на то да се у Подацима објекат не наводи, Завод не располаже подацима на основу којих може да донесе суд о утицају планираних радова на ово културно добро. С друге стране, наводе се негативни утицаји реализације пројеката као што су, између осталог, нарушавање постојећих природних и пејзажних карактеристика, као и утицај на квалитет водотока у смислу смањења протицаја у постојећим коритима водотока због изградње цјевовода итд.
- Изнесени подаци о флори и фауни као и поглавље о утицају на флору и фауну нису потпуни и кроз документацију није приступљено са довољно конкретних података који би били релевантни за анализу утицаја на врсте и израду поглавља „Мјера заштите“, с обзиром да не постоје подаци о значајним ни кључним врстама, нултом стању нити подаци о стању популација заштићених и строго заштићених дивљих врста, који се третирају посебним мјерама очувања кроз Закон о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14), Закон о рибарству („Службени гласник Републике Српске“, број 72/12), Закон о ловству („Службени гласник Републике Српске“, бр. 60/09 и 50/13), Уредби о строго заштићеним и заштићеним дивљим врстама („Службени гласник Републике Српске“, број 65/20). Дато подручје и сама околина због свог изнимног биолошког, геолошког и културолошког значаја представља једно од изученијих подручја, чији постојећи подаци нису узети у обзир приликом израде дате претходне процјене. Такође, изградњом и радом предметне

мале хидроелектране постојаће негативан утицај на ихтиофауну, као најзначајнију групу организама који такве водотоке користе за мријест и миграцију, а чија детаљна анализа није извршена.

- У Подацима достављеним уз претходну процјену утицаја наводи се неопходност анализе других акватичних организама (заједница бентоса, планктона и неустона), континуирано праћење популација ихтиофауне у току и након изградње мале хидроелектране, процјену укупне дрвне масе која ће бити искрчена. Дате анализе би требало да се изврше прије самог почетка изградње МХЕ да би се у потпуности утврдио негативан утицај на животну средину и оправданост изградње МХЕ „Бјелава“.
- Прије саме изградње МХЕ, наводи се потреба за изградњом прикључног 35 kV далековода који ће се користити приликом изградње МХЕ „Бјелава“, а након изградње ће иста бити прикључена на наведени далековод. Завод није упознат са постојећим пројектом за изградњу наведеног далековода, за шта сматра да је од значаја за доношење правилне одлуке о издавању дозвола, гледајући утицај свеукупног пројекта као цјелине на животну средину.
- Наведене су строго угрожене врсте за које се према члану 5. Уредбе о заштићеним и строго заштићеним дивљим врстама, забрањује коришћење, уништавање и предузимање било каквих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, чије су мјере заштите, активности уривања популацијама прописане чланом 9. дате Уредбе.
- Није образложено на који начин би се спријечиле хаварије и негативан утицај на воду, земљиште и животну средину за испирања и излијевања уља из уљаних базена.
- У документацији су детаљно описане све граничне вриједности параметара за квалитет воде, водотока, категоризацију вода, квалитет ваздуха и земљишта, али не постоје анализирани подаци истих за водотоке Мала Бјелава и Бјелава.
- Увидом у документацију није установљено постојање анализа мјера протока воде ријека Мале Бјелаве и Бјелаве, на основу којих би били израчунати и добијени представљени подаци о средњем годишњем протоку, инсталисаном протоку захвата и билолошком минимуму. Такође истичемо да је биолошки минимум за водозахват 2 Мала Бјелава 0,012 m³/s односно 12 l/s, што без детаљне анализе и основних физичких података водотока не може се оцјенити као довољан и реалан проток. Не постоје основни физички подаци о дубини и ширини корита предметних ријека што је неопходно за утврђивање реалног стања и одрживог минималног протока воде који је неопходан за опстанак флоре и фауне подручја као и јавни интерес становништва у унапређењу развоја локалне заједнице.
- Примјећено је неподударање података пречника цијеви водозавата Мале Бјелаве који износи 600 mm на страни 11, односно 650 mm на странама 17, 18, 72 и 73.
- Под поглављем „Мјере за заштиту земљишта“ наводи се „обала ријеке Јањ“, по чему смо скептични у релевантности анализа и обраде података и доношења мјера у самим Подацима достављеним уз захтјев за претходну процјену, с обзиром да кориштени подаци и закључци са водотока ријеке Јањ не одговарају водотоку ријека Бјелава и Мала Бјелава по морфологији, хидрологији, педологији и биодиверзитету.

Према наведеном Завод сматра да приложена документација за МХЕ „Бјелава“ на сливу ријека Бјелава и Мала Бјелава, укупне инсталисане снаге 3,9 MW, општина Фоча није потпуна, те да недостају основне и значајне анализе самог водотока, реалног утицаја на животну средину и локално становништво, са пропустима у анализи самих података, што не оправдава изградњу наведене МХЕ у погледу заштите животне средине и унапређења локалне заједнице. Утицај изградње и рада МХЕ „Бјелава“ на културно добро не може да се сагледа на основу дате документације. Пошто иста његово постојање не констатује, у том смислу је неопходна допуна достављене документације. На основу дате документације није могуће утврдити утицај

пројекта на животну средину, прије свега утицај на флору и фауну и заштиту природе уопште као ни културно наслеђе који су у надлежности Завода.“

Одјељење за просторно уређење, стамбено-комуналне послове општине Фоча, у свом мишљењу број: 06-37-1-13/21 од 19.04.2021. године, наводи: “С обзиром да се ради о МХЕ која је изазвала мноштво негодовања и бурних реакција поводом њене изградње, како становништва општине Фоча, тако и невладиних организација и удружења, као и чињеницу да се поменути МХЕ налази непосредно уз главни доводни цјевовод који снабдијева општину Фоча водом, а уважавајући прије свега општи интерес грађана да морају имати сигурно и безбједно снабдијевање водом за пиће, потребно је да носилац пројекта уради техничко рјешење безбједног укрштања цјевовода МХЕ са примарним цјевоводом, као и да осигура да цјевовод и водовод цијелом дужином немају додирних тачака. Сматрамо да је обавезно и потребно спровести процјену утицаја на животну средину за ову МХЕ.“

Након увида у достављено мишљење општине Фоча, ово Министарство је упутило допис општини Фоча у којем је затражено достављање јасног става и изјашњење по питању реализације предметног пројекта, те да се достави информација да ли је предметни пројекат обухваћен документом „Стратегија развоја општине Фоча 2017-2026“ или неким другим стратешко-планским документом.

Дана 06.05.2021. године на протоколу Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, за примљено је изјашњење општине Фоча у којем се наводи: „Изградња МХЕ „Бјелава“ изазвала је велико негодовање и незадовољство грађана општине Фоча. Велики број грађана потписао је петицију против градње исте. МХЕ „Бјелава“ се налази непосредно уз главни доводни цјевовод који снабдијева општину Фоча водом и предвиђено је планом и програмом да се и у једном дијелу укршта са цјевоводом. Општина Фоча је првенствено због заједничког интереса за безбједно и сигурно снабдијевање водом, против овакве инвестиције ако угрожава постојећи цјевовод. Предлажемо да се ангажују стручна лица од стране Министарства, да изађу на терен и утврде стварно чињенично стање. Наша општина подржава Декларацију о заштити ријека у Републици Српској број: 02/1-021-158/21 од 17.02.2021. године, коју је донијела Народна Скупштина Републике Српске. Општина Фоча је заказала тематску сједницу Скупштине општине Фоча 20.05.2021. године чија тема ће бити изградња МХЕ „Бјелава“, а на коју ће бити позвани и представници вашег Министарства, као и представници Министарства енергетике и рударства Републике Српске. Напомињемо да предметни пројекат није обухваћен документом „Стратегијом развоја општине Фоча 2017-2026“ као ни неким другим стратешко-планским документом.“

У складу са наведеним изјашњењем, Министарство је затражило од општине Фоча да, по окончању тематске сједнице Скупштине општине Фоча, достави Закључак са исте. Закључак број: 01-022-73/21 од 20.05.2021. године, достављен је 28.05.2021. године и у њему је наведено сљедеће:

- „Скупштина Општине Фоча и извршна власт општине подржавају све инвестиције на подручју општине Фоча које се проводе у складу са законским прописима.
- Као стратешки фокус у наредном периоду Скупштина општине Фоча истиче бољу искориштеност хидропотенцијала због развоја економије, те повећава бруто - друштвеног производа општине Фоча, уз могућност запошљавања већег броја радника са подручја општине Фоча.
- Сви развојни пројекти у области вода треба да се темеље на циљним структурама, укључујући развојне циљеве, еколошке циљеве, саобраћајне циљеве, циљеве урбаног развоја, културолошке циљеве, социјалне циљеве, водопривредне и енергетске циљеве.

- Сходно усвојеној Декларацији о заштити ријека у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12), потребно је да надлежна министарства, укључујући и Комисију за концесије Републике Српске, изврше детаљну анализу и преиспитивање закљученог Уговора о концесији за изградњу и кориштење малих хидроцентрала на сливу ријеке Бјелава, општина Фоча, од 31.10.2019. године, као и Анекса I овог уговора, од 18.01.2021. године. Код анализе и преиспитивања Уговора из ове тачке првенствено треба имати у виду да се МХЕ „Бјелава“ налази непосредно уз главни водовод који снабдијева општину Фоча водом, те да се цјевовод укршта са истим, да је приоритет општине Фоча сигурно и безбједно снабдијевање грађана водом за пиће са новоизграђеног примарног водовода са изворишта „Лучка Врела“ и „Чесме“, те да изградња ове МХЕ ни на који начин не смије угрозити снабдијевање грађана водом за пиће.
- С обзиром са је изградња МХЕ „Бјелава“ изазвала мноштво негодовања и бурних реакција, како становништва општине Фоча, тако и невладиних организација и удружења, сматрамо да надлежна министарства треба да укључују и ова лица, као странке у даље поступке који слиједе, ради прибављања потребне документације за изградњу МХЕ „Бјелава“.
- Налаже се органима јединице локалне самоуправе да обуставе евентуално давање сагласности и одобрења за утврђивање права службености носиоцу пројекта за постављање транспортних цјевовода за МХЕ „Бјелава“ на јавном земљишту, до извршене анализе, односно преиспитивања закљученог Уговора о концесији, од 31.10.2019. године и Анекса I Уговора о концесији, од 18.01.2021. године, од стране Владе Републике Српске, сходно тачки 1. Декларације о заштити ријека у Републици Српској.
- **Скупштина општине Фоча тражи да надлежно министарство обавезе носиоца пројекта на израду адекватне студије утицаја на животну средину, која ће посебно да обради и утицаје на безбједно снабдијевање општине.**
- Закључак ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику општине Фоча“.

У законом предвиђеном року, Министарство је заприимило примједбе на поднесени захтјев и документацију и то од стране: Удружења „Центар за животну средину“, Коалиције за заштиту ријека Босне и Херцеговине, Удружење грађана „Бјелава“ Фоча, те примједбе становника општине Фоча (Милош Вујичић, село Трбушче, општина Фоча).

Дана 22.04.2021. године, на протоколу Министарства запримљене су примједбе број 231-04/2021 од 21.04.2021. године на предметни пројекат од стране Удружења грађана „Бјелава“, у којима се наводи: „Фирма "Србиње-путеви" д.о.о. Фоча је у октобру 2018. године потписала уговор о концесији за двије МХЕ: "Бјелава" на ријеци Бјелави и "Мала Бјелава" на ријеци Мала Бјелава. Грађани Фоче за ову концесију сазнају 20.3.2020. године када је у јеку пандемије Ковида 19 инвеститор започео радове у сливу ријеке Бјелаве (почиње копање, минирање терена, уништавање велике количине државне и приватне шуме, помјерање тока ријеке). Након грађанског активизма у циљу спречавања нелегалних припремних радова за градњу МХЕ, Министарство енергетике и рударства РС је дана 29.04.2020. године издало рјешење број: 05.07/310-273-1/20 којим се привредном друштву „Србињепутеви“ д.о.о. Фоча одобрава извођење детаљних геолошких истраживања по Пројекту детаљних геолошких истраживања за потребе пројектовања и изградње МХЕ „Бјелава“ и „Мала Бјелава“. Тада је инвеститор под „окриљем“ ове дозволе наставио нелегалне радове у кориту ријеке Бјелаве и пробијање приступних путева ка Великој Бјелави, чиме је изашао из граница истражног простора и Пројекта детаљних геолошких истраживања. О свему томе су грађани Фоче који сада дјелују путем УГ „Бјелава“ многобројним представкама обавијештавали надлежне општинске

инспекцијске органе, који су дјеловали очито у корист инвеститора не подузимајући потребне радње да се на вријеме зауставе нелегална прокопавања терена. На жалост и забринутост свих грађана Фоче, инвеститор је без икакве дозволе пробио комплетну трасу пута дуж тока ријеке Бјелаве, великим дијелом копајући управо дуж трасе цјевовода градског водовода и пробио пут десном страном тока Велике Бјелаве до око 50 м од изворишта Лучка Врела, главног изворишта питке воде за град Фочу. Од Републичке шумарске инспекције у јулу мјесецу добили смо одговор да је предмет предат ПУ, а Републички водни инспектор је 14.07.2020.године описао измјене тока ријеке Бјелаве, наложио обуставу радова на Бјелави и Малој Бјелави који су у том тренутку већ били приведени самом крају и штета нажалост неповратно учињена. Радови дуж Велике Бјелаве нису описани нити у једном налазу инспектора, иако је УГ „Бјелава“ у више наврата упозоравала на исте. Напомињемо и то да је измјештањем тока ријеке инвеститор ушао у дио парцела на којима нису ријешени имовинско-правни односи власника Лојо Халима и Хасанбеговић Суља, што је такође био један од разлога подношења Захтјева за преиспитивање законитости рјешења којим се одобравају геолошка истраживања, а свакако је због давања лажног исказа у сврху прибављања овог рјешења, те због бројних нелегалних радњи на лицу мјеста којима је природа уз корито ријеке Бјелаве неповратно уништена у току истражни поступак пред Окружним јавним тужилаштвом Требиње. Дана 02.07.2020.г. Министарство просвјете и културе РС издало је Рјешење о претходној заштити којим је Воденица породице Вујичић на ријеци Бјелави проглашена као непокретно добро које ужива претходну заштиту која се односи на грађевину и њену тангентну зону (простор у непосредном окружењу). Ипак, без обзира на све напријед наведене чињенице Рјешењем број 01-1214/20 од 14.10.2020. године Комисија за концесије Републике Српске је дала сагласност на Приједлог анекса и Уговора о концесији за изградњу и кориштење малих хидроелектрана на сливу ријеке Бјелава, општина Фоча, а којим Анексом се мијења основни Уговор о концесији на начин да се мијења назив Уговора о концесији у “Уговор о концесији за изградњу и кориштење мале хидроелектране ‘Бјелава’ на сливу ријеке Бјелава и Мала Бјелава, општина Фоча”; да се врши спајање објеката мала хидроелектрана (у даљем тексту: МХЕ) “Бјелава” и МХЕ “Мала Бјелава” у једну МХЕ “Бјелава”; да се водозахват са ријеке Бјелаве помјера узводно на ријеку Велику Бјелаву, да се повећава процјењена инсталисана снага са 3.088 MW на 3.900 MW. Дакле, иако су грађани мјесецима упозоравали све надлежне институције, како локалне, тако и републичке, да је приликом изградње МХЕ Бјелава учињен озбиљан низ пропуста, од лажирања документације, радова на водозащитној зони чиме је угрожен градски водовод, покретања клизишта, узурпирања туђе имовине, радова без потребних дозвола, чињенице да је случај пред Окружним тужилаштвом у Требињу - Влада Републике Српске путем Министарства за енергетику и рударство, након сагласности Комисије за концесије и одлазећег начелника Фоча, ипак је потписала Анекс уговора о концесији за изградњу МХЕ Бјелава. Против ових одлука покренути су управни спорови пред надлежним судом. Нажалост, након потписаног Анекса уговора годину дана од почетка радова на изградњи МХЕ “Бјелава”, прокопавања приступног пута, крчења шуме и других незаконитих радњи на том локалитету настала су клизишта због чега су мјештани упутили представку Одјељењу за инспекцијске послове и комуналну полицију Општине Фоча дана 16.02.2021. године. Међутим, и даље су општински инспектори очигледно пристрасни, јер без обзира на све напријед наведене чињенице сматрају да је “због обилних падавина (сњега и кише) дошло је до одрона (обрушавања) велике количине земљане масе у дужини од око 60 м, која је једним дијелом затрпала примарну мрежу градског водовода”, а изведена прокопавања на чије нелегално извођење грађани указују већ годину дана не помињу као могући узрок. Предмет је тренутно по Захтјеву за преиспитивање ове одлуке по праву надзора на рјешавању пред Управом Републике Српске за инспекцијске послове. Дана 07.04.2021. године сазнајемо за Обавјештење о пријему захтјева за претходну процјену утицаја на животну средину за пројекат МХЕ “Бјелава” на сливу Ријека Бјелава и Мала Бјелава општина Фоча, па након увида у

Претходну процјену утицаја на животну средину надлежном Министарству достављамо следеће примједбе:

- Пројекат - Врло нејасно је да пројекта нема, постоје подаци о протицајима и избор инсталације без икакве анализе зашто је то тако. Оно што има и што је очигледно је да је податке бирао неко ко је покренуо иницијативу за добијање концесионог уговора. То је са становишта струке и инжињерски и морално испод нивоа логике која се примјењује у свијету и знања која још увијек постоје и у Босни и Херцеговини. Примјер, ако узмемо да је средњи протицај $1,7 \text{ m}^3/\text{s}$ и инсталација од $2,3 \text{ m}^3/\text{s}$ и у стројари уграђена Пелтон турбина ријеком Велика Бјелава већи дио године неће тећи вода, а у периоду великих вода изграђена таква мала хидроелектрана изазвати ће велике штете екологији самог краја са могућности промјене природног стања. Пројекта нема, а тиме је и израда еколошке анализе безпредметна. Вода је обновљив извор енергије и то је сигурно уз сунце и вјетар наша будућност, међутим овакво кориштење воде треба спријечити ради будућности локалне заједнице.
- Држава и општина Фоча - Несхватљиво је да у једном оваквом документу не постоје основни документи који дефинишу пројекте заштите околине на нивоу ентитета и општине. Данас у Босни и Херцеговини, по узору на Европу и уз помоћ Европе такви документи постоје и урађени су према садржају: увод, општи подаци о општини Фоча - географски положај, карактеристике рељефа, геолошке карактеристике, хидролошке карактеристике, педолошке карактеристике, климатске карактеристике, становништво, процјена стања околине у општини Фоча, управљање квалитетом ваздуха - стање, кориштење, заштита и управљање водама - водно богатство, водоснабдијевање, канализацијски систем/систем, проблеми вода кориштењем шумског газдинства, кориштење, заштита и управљање земљиштем - стање, пољопривредно земљиште, угрожавање околине привредним дјелатностима, идентификација и анализа проблема, циљеви, локални еколошки план општине Фоча, кориштење, заштита и управљање шумама и шумским земљиштем - стање, категорије шумског земљишта, управљање отпадом - стање, перспективе, управљање простором и заштита прородног и културно-историјског наслеђа – стање, привреда - стање, перспективе, образовање, спорт и култура – стање, социјална и здравствена заштита – стање, утврђивање приоритета заштите животне средине, акциони план. Ово је још један разлог да Република Српска и општина Фоча требају јасно рећи шта желе и какву средину желе последице изграђених малих хидроелектрана. Имајући у виду и усвојену Декларацију о заштити ријека којом се тражи да Народна скупштина захтјева од Владе Републике Српске да прогласи мораторијум на изградњу малих хидроелектрана, ова претходна процјена треба сачекати неко ново вријеме.
- Хидроморфолошки услови, одређивање биолошког минимума и др. - Изградњом МХЕ се мјењају хидроморфолошки услови, утиче се на квалитет воде, биолошку равнотежу и еколошки потенцијал водотокова који се класификују као значано измјењена водна тијела површинских вода. Деривационе МХЕ негативно утичу на режим течења, стабилности ријечног корита, водни биланс и квалитет воде. На дијелу тока дуж деривације, у трајању од скоро 10 мјесеци у току године се успоставља режим малих вода. Изградњом деривационих цјевовода у кориту за велику воду се дестабилизује ријечно дно и иницира формирање бујица. Смањује се инфилтрација и испаравање, мијења се биланс воде и исушују се горњи дијелови слива. Мијења се температурни режим воде, а при дужим прекидима рада мјења се квалитет воде која се задржава у цијевоводима. Низводно од водозахвата МХЕ мора да се обезбједи минимално одрживи еколошки проток воде. Ова количина воде може да спријечи потпуну девастацију екосистема, али не и да одржи природне услове и животне форме акватичних средина. Веома битан параметар је билошки минимум, те како се исти одређује код свих малих хидроелектрана. Поставља се питање како је у случају МХЕ

Бјелава одређен биолошки минимум? Изградњом малих хидроелектрана вода се из ријечних корита уводи у цјевоводе и води се по неколико километара цијевима до машинске зграде са биолошким минимумом такорећи без воде у ријечном кориту да се изградњом истих нарушава комплетан еко систем подручја. Једини стручњаци који би могли да дефинишу биолошки минимум јесу хидробиолози на основу истраживања и мјерења које би требало да спроводе барем годину дана што се у пракси не примјењује. Биолошки минимум се код изградње мини хидроелектрана одређује као рачунска вриједност примјеном неке емпиријске формуле или на основу рачуна вјероватноће јер се већина малих хидроелектрана гради на неизученим токовима гдје нема мјерења, односно не провјерава се колики је истински тај биолошки минимум, односно количина вода која омогућава опстанак живог свијета. Искуства до сада показују да се током рада ових електрана сва вода усмјерава у цијевовод и на турбине. У оквиру ове Процјене дати су вишегодишњи протицаји на профилу захвата. Поставља се питање да ли су они валидни и тачни будући да се зна да се у послератном периоду нису вршила никаква мјерења у вези протицаја током различитих годишњих доба која би дала вјеродостојне резултате и знатно бољу слику о вриједностима протицаја (претпоставка да су задња мјерења вршена 1987 године). За одређивање вишегодишњих протицаја на ријеци Бјелави кориштени су подаци са осталих хидролошких станица, основне хидролошке мреже из сливова ријека Бистрице и Сутјеске, подаци стари неколико деценија (Хидролошка студија ријека: Бјелава, Хрчавке и Бистрице, Енергопројект, Београд 1987. година, Хидроенергетска основа притока слива горњег тока Дрине', РО „Водопривреда БиХ“ ООУР „Завод за водопривреду, Сарајево“, „Завод за хидротехнику, инжењерску геологију и хидрогеологију грађевинског факултета“ Сарајево, 1984. година). У студији није обрађен геолошки дио, односно није описана геолошка грађа терена на којима се налазе објекти као што су захвати, цјевоводи и машинска зграда. Сматрамо да је то битно јер се искључиво на основу геолошких истраживања добијају резултати на основу којих можемо дати суд на којим локацијама темељити објекте. Самим истраживањем утврђује се и могућност појаве клизишта као и сипара који настају „пробијањем“ пута и постављањем цјевовода. Самим тим активностима долази до промјене рељефа и потешкоћа које би се јавиле у овом случају гдје би активност клизишта могла да доведу у опасност постојећег водовода. У грађи терена учествују седиментне стијене доње и горње кредне. Најстарији седименти који учествују у грађи сливног подручја Бјелаве и Мале Бјелаве су горњи кредни лапорци, конгломерати кречњачке брече и пјешчари. У горњем и средњем дијелу тока Бјелава се протеже кроз средње кредне конгломерате лапорце пјешчаре и кречњачке брече, док други дио средњег и доњи дио тока пролази кроз доњо-кредне доломите и кречњаке. У грађи терена гдје је предвиђен захват учествују добро услојени лапорци, компактни. То су чврсте стијенске масе и као подлога за градњу представљају стијенски материјал повољан за грађење објеката. На основу података који су образложени и дати у документу „Претходна процјена утицаја на животну средину“ могла би се поставити следећа питања: У студији се помиње да нивелета цјевовода мора бити испод пијезометарске линије. Поставља се питање да ли ће бити изграђен систем пијезометра који ће пратити НПВ(ниво подземних вода), хоће ли се поштовати биолошки минимум, образложити податке о годишњим протицајима, да ли су валидни, да ли је пројектом предвиђено ињектирање бране (из разлога користи се цеменат и адитиви који могу утицати на живи свијет), у студији наведено да је изградња МХЕ битан елемент у локалној политици и покретач привредног развоја(образложити ,нејасно објашњење), да ли је квалитетно ријешен проблем миграције риба, да ли је сво неопходно земљиште екпроприсано у складу са законом? Наиме, на посљедње питање можемо се надовезати на насловну страну Података

достављених уз захтјев за претходну процјену гдје се наводе катастарске честице на којима је предвиђено да се гради МХЕ Бјелава. Међу наведеним к.ч. нису наведене к.ч. 30/2, број посједовног листа 240/1, к.ч. 31, број посједовног листа 77/3 и к.ч. 1915, број посједовног листа, 142/1, које су приватна својина, а без дозволе су узурпирани и уништени током пробијања путева за изградњу МХЕ Бјелава у току прољећа/љета 2020. године. Власници наведених к.ч. су 15.7.2020. овјерили код нотара изјаве да нису отуђили својину нити су дали било какву дозволу инвеститору да њихову приватну имовину користи о чему смо Вас упознали у уводном дијелу овог поднеска (доказ: нотарски овјерена изјава Лојо Халима од 15.07.2020.године и нотарски овјерена изјава Хасанбеговић Суље од 15.07.2020.године).

- Даљи приговори и примједбе односе се на:
- **Страна 1, 2, 6, 7, 9, 25, 35, 71, 109 и 110.** - Наведене планиране парцеле парцеле означене као к.ч. 1035, к.ч. 1306, к.о. Љубина; к.ч. 1189/1, к.ч. 12/1, к.ч. 12/2, к.ч. 1191, к.ч. 1192, к.ч. 40, к.ч. 35, к.ч. 32, к.ч. 1064, к.о.Мјешаја; к.ч.1060, к.ч. 593, к.ч. 670, к.ч. 674 к.ч. 669, к.ч. 619, к.ч. 618, к.ч. 1734, к.ч. 1762, к.ч. 1761, к.ч.1768 к.о. Закмур и к.ч. 1918, к.ч.1968, к.ч.1991, к.ч. 1992 к.о. Ђеђево, општина Фоча су назначене у Подацима достављеним уз захтјев за претходну процјену утицаја за изградњу МХЕ „Бјелава“, док се у Концесионом уговору налазе парцеле означене као к.ч. 1052, к.ч 12/2, 14/2, к.ч. 15/2,к.ч. 16/1, к.ч. 30/1, к.ч. 30/2, к.ч. 30/3, к.ч. 31, к.ч. 30/4, к.ч. 35, к.ч. 40, к.ч. 1192, к.ч. 1064, к.ч. 1190, к.ч. 12/1, к.ч. 32, к.ч. 1189/1, к.ч. 1070, к.ч. 1066 све к.о. Мјешаја, к.ч. 1761, к.ч. 1772, к.ч. 1760, к.ч. 1768, к.ч. 678, к.ч. 1734/1, к.ч. 610, к.ч. 611, к.ч. 608, к.ч. 599, к.ч. 1060, к.ч. 1066 све к.о. Закмур.
- **Примједба:** Парцеле за изградњу МХЕ Бјелава наведене у Концесионом уговору нису усаглашене у самим Подацима достављеним уз захтјев за претходну процјену утицаја, тако да можемо сматрати да се студија не односи на дати Концесиони уговор, а самим тим и на предметну МХЕ Бјелава.
- **Страна 7.** - претпоследњи ред пише: по Рјешењу број ... од 06.09.2005. године. овлашћено лице за заступање је Недељко Павловић.
- **Примједба:** Недељко Павловић очигледно више није овлашћено лице јер је све документе који су приложени уз Претходну процјену за Србињепутеве потписао директор Предраг Павловић.
- **Страна 8.** - последњи пасус, наводи се да је за израду Претходне процјене утицаја на животну средину кориштена Студија економске оправданости мале хидроелектране „Бјелава“.
- **Примједба:** Та студија никада није била доступна јавности иако је Удружење грађана „Бјелава“ као заинтересовано лице тражило све документе који се тичу изградње МХЕ у сливу ријеке Бјелаве. Носилац пројекта је био дужан локално становништво упознати са пројектом и намјером, а не само да није то учинио, већ је без дозвола изградио приступне путеве за изгрању мале хидроелектране иако није постигао договор са локалним становништвом нити претходно ријешено имовинско - правне односе што је био у обавези да уради. Такође, наглашавамо да се у Претходној процјени нигдје не наводи ко је израдио Урбанистичко технике услове нити шта они садрже и обухватају, нити се наводи која је то остала расположива пројектно техничка документација.
- **Страна 9.** - а) ОПИС ПРОЈЕКТА, ПОСЕБНО УКЉУЧУЈУЋИ ОПИС ФИЗИЧКИХ И ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ КАРАКТЕРИСТИКА ЦЕЛОКУПНОГ ПРОЈЕКТА СА ШЕМАТСКИМ ПРИКАЗОМ ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА РАДА, ПРИ ГРАДЊИ, РУШЕЊУ И УКЛАЊАЊУ ОБЈЕКТА, КАО И ОПИС ЛОКАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА
- **Примједба:** У студији нигдје није приказан шематски приказ технолошког процеса рада како се и наводи.
- **Страна 9.** - као приговор под редним бројем 1.

- **Страна 9.** - 3. пасус наводи се: Траса притисног цјевовода дужине од 4 895 m је предвиђено да се гради уз ново пробијену трасу пута лијевом страном.
- **Примједба:** Будући да је водозахват В1 планиран на коти 560 mnm то ће траса притисног цјевовода мхе најмање 100 m да иде поред водоводних цијеви које такође иду лијевом страном пута. Пут је већ пробијен и на више мјеста је покренуо клизишта. Само пробијање пута је довело до одрањања веће количине земље и затрпавања цјевовода градског водовода, што га потенцијално и угрожава. У Подацима достављеним уз захтјев за претходну процјену утицаја није се водило рачуна о безбједности цјевовода градског водовода и није доказана његова безбједност у дијелу коме је предвиђено да се притисни цјевовод постави паралелно са цјевоводом водовода.
- **Страна 10.** - Избор оптималног пречника цијеви - „Ради оптимизације цјевовода и смањења трошкова транспорта, усваја се пречник цјевовода нешто већи од добијеног горњом формулом из чега произилази да ће укупни линијски губици бити већи од 4% али се препоручује да не прелазе мах 10%“.
- **Примједба:** У самом тексту се не налази никаква формула према којој је урађен било какав прорачун из чега произилази да су линијски губици узети паушално.
- **Страна 10.** - Прорачун основних параметара опреме „Овом промјеном мјењају се и друге карактеристике МХЕ „Бјелава“: Прорачун годишње производње електричне енергије МХЕ „Бјелава“: Основни параметри измјене пројектоване хидроелектране МХЕ „БЈЕЛАВА“ су:“.
- **Примједба:** - Ове три ставке су насумично поредане и испод њих се не налази никакво образложење како је наведено у самој ставци.
- **Стране 11 и 12.** - Прорачун снаге МХЕ Бјелава у табели на страни 11. се наводи: „Годишња производња Egod (GWh) 15,29. На страни 12. Прорачун конзума који се може снабдјети електричном енергијом под Egod стоји 17,05.
- **Примједбе:** Из горе наведеног можемо да видимо да је Egod неусклађен, што доводи до тога да је и сам резултат прорачуна конзума који се може снабдјети електричном енергијом у потпуности погрешан.
- **Страна 12.** - стоји „Претпоставка да је за нормалне људске потребе, у складу са стандардом, једном човјеку током године потребна енергије у износу од $N = 3000 \text{ kW}$ “.
- **Примједба:** Овакав документ не би требало да се води претпоставкама већ чињеницама и доказима.
- **Страна 14.** - Доводни цјевовод Л1 и Л2 „Трасе будућих цјевовода цијелом дужином пружају се ново изграђеним путем и трасом која је дата на скици у прилогу“.
- **Примједба:** У датим Подацима достављеним уз захтјев за претходну процјену утицаја се не налази скица трасе цјевовода.
- **Страна 23.** - Први поднаслов је „Приључак на мрежу планиране МХЕ“, наведено је само да ће електрана бити прикључена на енергетску мрежу у насељу Трбушче на далековод.
- **Примједба:** Чињеница је да далековод који напаја село Трбушче и без додатног напона од планиране електране има велике проблеме и да становници села Трбушче имају веома честе и дуге нестанке струје. Само током последње зиме су имали 7-8 периода од по 3-5 дана без електричне енергије. Дакле, прикључивање електране може да угрози становнике ових села и да их доведе у ситуацију у којој су дуго били становници насеља Миљевина у општини Фоча, након прикључивања малих хидроелектрана на постојећу високонапонску мрежу. Становници Миљевине су годинама имали проблем са честим нестанцима електричне енергије због испадања електропреносног система.
- **Страна 25.** - Као примједба 1
- **Страна 26.** - последњи пасус, наведено је да у близини тока ријеке Велике Бјелаве нема стамбених објеката, што није истина, постоји кућа на породичном имању породице

Вујичић, као и воденица која је под заштитом Института за заштиту културног и природно историјског наслеђа Републике Српске . Доказ: Рјешење о претходној заштити од 02.07.2020.године.

- **Стране 27 и 28.** - описан је ток ријеке Бјелаве.
- **Примједба:** Аутор је пропустио да наведе да се у близини Бјелаве налази већи број стамбених и помоћних објеката, активних пољопривредних газдинстава.
- На страни 28. претпоследњи пасус наводи се да се у близини машинске зграде налазе појединачни стамбени објекти и ресторан.
- **Примједба:** Важно је нагласити да постојећи ресторан представља важан дио туристичке и кулинарске понуде Фоче, привлачан је за туристе управо због положаја поред ријеке Бјелаве, мирног амбијента и пријатне температуре у љетњим мјесецима. Власници овог објекта допуњавају своју туристичку понуду изградњом јединица за смјештај туриста. Изградња машинске зграде и бука коју она доноси, као и смањење количине воде у кориту ријеке Бјелаве ће потпуно уништити туристички потенцијал овог ресторана, као и изворе прихода цијелој породици која је власник ресторана.
- **Страна 32.** - поднаслов „Флора ширег подручја“, реферише се да велико учешће површина под брезом и јасиком директна посљедица неконтролисане сјече у прошлости.
- **Примједба:** Аутор не наводи и вјероватно нема податке о размјерама неконтролисане сјече које је поручилац ове процјене спровео дуж тока ријеке Мале Бјелаве, Велике Бјелаве и Бјелаве, и то у широком појасу који је у великом проценту био обрастао најквалитетнијим буковим дрветом, као и црногоричном шумом која је засађена 80-их година прошлог вијека и још увијек није била за сјечу.
- **Страна 33.** - трећи пасус, аутор наводи да у љетњим мјесецима постоји већи број тропских дана, када максимална температура прелази 30°C.
- **Примједба:** Ово указује да су као извор кориштени неки прилично застарјели подаци јер је и ово подручје последњих година подложно изузетно високим температурама које неријетко прелази и 40°C. То је уједно довело и до опадања водостаја односно протока воде у сливу ријеке Бјелаве, што нас упућује на закључак да аутор пројекта није имао/урачунао правилне улазне параметре који се тичу протока воде приликом израде пројекта за изградњу МХЕ.
- **Страна 33.** - Претпоследњи пасус, наводи се да су подаци дати у табели 25. а та табела не постоји. Наводи се и да слика 7. приказује унутаргодишњу расподелу падавина, а слика 7. приказује једино локацију машинске зграде МХЕ Бјелава.
- **Страна 34.** Подаци о усклађености пројекта са планским актом и извод из планског акта.
- **Примједба:** Нигдје се не налази или није наглашен извод из планског акта.
- **Страна 34.** - Пасус 3, износи се тврдња да ће 4 нове МХЕ имати изузетан економски ефекат за општину Фоча.
- **Примједба:** То је потпуно нетачна тврдња. Познат је и лако провјерљив податак да су 4 постојеће МХЕ на територији општине Фоча, у току 2019. године Општини донијеле приход од око 80 000 КМ (што је знатно мање од 1% буџета Општине), а да су за исто вријеме становници Фоче плаћањем својих рачуна за потрошену електричну енергију у домаћинствима платили преко 200 000 КМ на рачун подстицаја за производњу струје из обновљивих извора енергије. Подсјећамо да су обновљиви извори енергије на територији општине Фоча само МХЕ, нема производње из вјетра, сунца или других извора. Такође, износи се констатација да ће Општина пружати потребну подршку инвеститорима за изградњу МХЕ на подручју општине Фоча. Иако је ова констатација извучена из Стратегије развоја Општине Фока за период од 2017-2026 године, и да је у том тексту вјероватно и стајала таква реченица, потпуно је неозбиљно наводити је у марту 2021. године, након што је и Народна скупштина Републике Српске у фебруару

2021, године усвојила Декларацију о заштити ријека Републике Српске којом се предвиђа забрана планирања и градње МХЕ у Републици Српској. Наведена стратегија је прављена на период од 10 година и јасно да је се не може и не смије локална заједница круто држати, не смије понављати доказане грешке из прошлости. У наслову се каже да је то стратегија развоја, па и сама стратегија мора да има развојни карактер као што је циљ кој се њоме жели остварити. Свакако да ће локална власт по угледу на републичку морати да брише ову реченицу из Стратегије, тј. да се повинује И усклади са одлукама које су донијете на републичком нивоу, тако да је у најмању руку неозбиљно позивати се на наведену реченицу у марту 2021. године.

- **Страна 35.** - Пасус 4, наводи се да “предметно подручје око ријеке Велике Бјелаве, Мале Бјелаве и Бјелаве није насељено”
- **Примједба:** Наведено није истина, село Трбушче је једно најнасељенијих села на територији општине Фоча, ово подручје је због близине града и доступности воде једно од тренутно најразвијенијих руралних подручја на територији општине Фоча. Аутор ових Података достављених уз захтјев за претходну процјену утицаја је већ у уводу описао подручје око Мале Бјелаве и Велике Бјелаве, гдје заиста и нема пуно домаћинства, а тенденциозно је изостављен опис подручја око ријеке Бјелаве гдје постоји и данас велики број објеката и активних пољопривредних домаћинства. Даље, аутор наводи да ненасељеност “омогућава смањење трошкова око експропријације земљишта” која је по Уговору о концесији за изградњу и коришћење малих хидроелектрана на сливу ријеке Бјелаве, општина Фоча из октобра 2019. године требала да буде завршена до октобра 2020. године (члан 3. став (2) Уговора о концесији). И поред тога што је инвеститор прекршио одредбе важећег уговора о концесији, што је у априлу мјесецу 2019. године израдио и овјерио лажну изјаву о ријешеним имовинско - правним односима, због чега је заједно са другим прекршајима МУП Републике Српске поднио пријаву Тужилаштву Републике Српске против инвеститора, њему је накнадно издат Анекс и уговора о концесији и израђен овај документ.
- **Страна 35.** - 2 последња пасуса се односе на к.ч. на којима ће се градити МХЕ.
- **Примједба:** Још једном наводимо примједбе да су радови већ у великој мјери извођени без дозвола и да је инвеститор пробијајући приступне путеве за изградњу МХЕ узурпирао и девастирао више приватних имања без претходне нагодбе нити преговора са власницима. Приликом побрајања парцела које ће обухватити МХЕ Бјелава поново се не наводе к.ч. број 30/2, број посједовног листа 240/1, к.ч. број 31, број посједовног листа 77/3 и к.ч. број 1915, број посједовног листа 142/1 које су већ уништене. Важно је напоменути да се у првобитном концесионом уговору из октобра 2019. године наводе к.ч. број 30/2, број посједовног листа 240/1, к.ч. број 31, број посједовног листа 77/3.
- **Страна 48.** - Последњи пасус, наводи се да „радови могу у незнатној мјери девастирати околни простор”.
- **Примједба:** До сада урађеним радовима, који према наводима инвеститора представљају само припрему терена за геолошка истраживања је начињена огромна штета околном простору, који је на више мјеста потпуно девастиран уништавањем и измјеном корита ријеке, изазивањем поплава на некатегорисаним путевима које користе мјештани, плављењем приватних имања мјештана, уништавањем великих површина под шумом, изазивањем ерозије тла. Доказ: Фотографије лица мјеста.
- **Страна 49.** – Поднаслов „Утицај на квалитет земљишта” набројано је више потенцијалних негативних посљедица извођења радова, а није наведена ерозија која се већ десила и нанијела велику штету природи. Ерозија није наведена зато што је јасно да није ни требала да се деси да су радови извођени на одговоран и стручан начин. Доказ: Фотографије лица мјеста.

- **Страна 51.** - Поднаслов „Утицај на природна добра посебних вриједности“ аутор наводи да “на предметној локацији нису констатована природна добра од посебних вриједности” што је неистина јер се на локацији на предметној локацији налази воденица коју је Републички завод за заштиту природног и културно-историјског наслеђа препознао као објекат од изузетног значаја и ова воденица је добила статус претходне заштите наведеног института.
- **Страна 52.** - Поднаслов „Утицај на укупан ниво буке“, наводи се да “..могуће повећање нивоа буке које се може очекивати ће бити повремениг карактера и не може имати значајан утицај на ниво буке у животној средини” што није истина.
- **Примједба:** Приликом пробијања путева током прољећа и љета претходне године инвеститор је користио експлозивна средства за минирање и рушење камених површина што је изазивало велике проблеме становницима и пољопривредним домаћинствима у погледу страха који је та бука изазивала код домаћих животиња. Даље се наводи да „у току извођења радова на изградњи предметног објекта мораже се извршити мјерења нивоа буке у животној средини”. Питамо се да ли је аутор студије долазио на предметни терен и провјерио колики је волумен до сада урађених радова и да ли је провјерио мјерења бука која су досадашњи радови изазивали?
- **Страна 59.** - Поднаслов „Утицај на флору и фауну“.
- **Примједба:** Аутор не наводи добро познату чињеницу да је ријека Бјелава прије почетка радова представљала природно станиште поточне пастрмке, липљена и ријечних ракова. Због погодних особина које Бјелава има, одговарајуће температуре и садржаја кисеоника, у прошлом вијеку, приликом планирања изградње ХЕ „Бук Бијела” направљен пројекат и у великој мјери завршена изградња рибњака и мријестилишта за младицу на ријеци Дрини, у који је требало да се доводи вода из Бјелаве. Досадашњи радови на изградњи МХЕ Бјелава су већ угрозили рибњак и отежали опстанак угрожене младице у ријеци Дрини.
- **Страна 59.** - Поднаслов „Утицај на природна добра посебних вриједности”, поново само констатација да МХЕ Бјелава неће имати утицаја на природна добра посебних вриједности што није истина, јер аутор студије не спомиње воденицу.
- **Страна 61.** - Поднаслов „Мјере за заштиту вода за вријеме изградње“, цртица 4. наводи „Течна горива чувати у затвореним посудама, смјештеним на сигурном мјесту, по могућности у бетонском базену”.
- **Примједба:** Током извођења радова прошле године инвеститор није водио рачуна о спровођењу мјера за заштиту вода чему у прилог говори фотографија настала у јулу прошле године на предметном терену гдје се види како су бурад са течним горивима потпуно незаштићено остављана. Доказ: фотографија лица мјеста
- **Страна 63.** - Први пасус, иста примједба као и претходна, односи се само на мјере за заштиту земљишта.
- **Страна 63.** - Цртица 6.
- **Примједба:** Показује колико су Подаци достављени уз захтјев за претходну процјену утицаја урађена на начин „copy-paste” и без увида у стање на терену, остала је прекопирана реченица из неке друге претходне процјене, па стоји: “Ово се односи на обале ријеке Јањ”.
- **Страна 66.** - Поднаслов „Мјере за заштиту флоре и фауне, ихтиофауне и екосистема за вријеме изградње“, цртице 4 и 5. наводе да „мора ограничити крчење вегетације и кретање грађевинских машина, механизације и транспортних средстава искључиво у простору одобреном по Главном пројекту” и да је „Носилац пројекта обавезан извршити стручну процјену за количину дрвне масе која ће се искрчити сјечом шуме за потребе изградње минихидроелектране”.
- **Примједба:** Да је аутор студије дошао на терен схватио би да нема мјеста употреби футура у овим наводима, јер је велика површина шуме већ искрчена без Главног

пројекта и на незаконит начин о чему је републички шумски инспектор обавијестио МУП Републике Српске што смо назначили у уводном дијелу Примједби. Доказ: Налаз републичког шумарског инспектора.

- **Страна 69.** - Поднаслов „Мјере за заштиту здравља људи за вријеме изградње“.
- **Примједба:** Прва цртица наводи да је потребно домицијелном становништву презентовати негативне и позитивне ефекте имплементације пројекта... Радови су у великој мјери спроведени током прољећа и љета прошле године, без дозвола и без икаквог разговора са домицијелним становништвом, чак ни договора са власницима парцела које су уништене током извођења радова што доказују Изјаве Суља Хасанбеговића и Халима Лоја. Друга цртица обавезује инвеститора да изгради одговарајућу инфраструктуру, како би се обезбједила неометана комуникација локалног становништва између насеља и њихових имања. Током извођења радова инвеститор је у љето и прољеће користио локалне некатегорисане путеве које одржавају становници овог краја и провозећи велике и тешке машине овим путевима нанео им је велике штете. Осим тога, нестручно изведени радови, помјерање корита ријеке и сјеча шуме су изазвали да се при обилнијм падавинама киша излије на путеве који мјештани користе, дошло је и до затрпавања путева наносима из ријеке. Доказ: фотографије лица мјеста.
- **Страна 71.** - У другом и трећем пасусу су описани токови ријека Мале и Велике Бјелаве редом, па се онда у четвртом пасусу иде директно на крајњи дио тока ријеке Бјелаве.
- **Примједба:** Поново је намјерно прескочен опис тока ријеке Бјелаве који је насељен, око кога живи је велики број људи и од кога зависи велики број активних пољопривредних газдинстава.
- **Страна 77.** - Извјештај - у извјештају се наводи „Пројектна документација је израђена сагласно Пројектном задатку Инвеститора“.
- **Примједба:** У документацији се не налази пројектни задатак.
- **Страна 82.** - Аутор Података достављених уз захтјев за претходну процјену утицаја прилаже Рјешење о одобрењу извођење геолошких истраживања које је уједно и једина дозвола која оправдава до сада изведене радове и штету која је при томе начињена животној средини. У Рјешењу су наведене координате граница истражног простора. Да је аутор студије дошао на терен увидио би да је инвеститор пробио пут дуж тока ријеке Велике Бјелаве који најмање 3 km излази из рјешењем предвиђеног истражног поља. Доказ: фотографије лица мјеста и захтјев за преиспитивање законитости и укидање рјешења о одобреном извођењу геолошких радова упућен МЕР-у .
- **Страна 109.** - Списак парцела за потребе изградње МХЕ „Бјелава“ у оквиру Уговора о концесији из октобра 2019. године, наводе се к.ч број 30-2, број посједовног листа 240/1, као и к.ч. број 31, број посједовног листа 77/3 које су избачене из пописа к.ч. у анексу и Уговора о концесији. Наведене парцеле су узурпиране без сагласности власника о чему смо детаљније већ говорили у уводном дијелу и осталим тачкама Примједби.

Имајући у виду наведене примједбе и приговоре на Претходну процјену утицаја на животну средину за пројекат МХЕ „Бјелава“ на сливу ријека Бјелава и мала Бјелава општина Фоча инсталисане снаге 3,9 MW грађани Фоче сматрају да иста није урађена у складу са струком и науком, прије саме израде није извршен увид стања на лицу мјеста него је иста рађена по принципу „copy-paste“, пројект на основу којег је иста израђена не постоји или није дат на увид, те због многих других разлога наведених у садржају ове Примједбе предлагемо надлежном Министарству да уважи примједбе грађана Фоче и обустави све даље радње које претходе издавању еколошке дозволе за изградњу МХЕ „Бјелава“.

Као што је наведено у достављеним примједбама, уз исте су као докази, достављени: фотографије са терена, рјешење о претходној заштити воденице породице Вујичић на Бјелави, општина Фоча, број: 07/1/624-423-2/20 од 02.07.2020. године издато од стране Републичког завода за заштиту културно - историјског и природног наслеђа, изјаве Халима (Сафет) Лоја и Суље (Мушан) Хасанбеговића од 15.07.2020. године и информација број: 24.040/333-110-5606/20 од 27.07.2020. године, од стране Републичке управе за инспекцијске послове, сектор шумарске инспекције - Одјељење Источно Сарајево.

У периоду од 21.04. до 03.06.2021. године на протоколу Министарства за примљене су примједбе и коментари идентичног или сличног садржаја од стране Удружења „Центар за животну средину“, Колицције за заштиту ријека Босне и Херцеговине, те примједбе грађана општине Фоча.

Дана 11.06.2021. Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију доноси Закључак о прекиду поступка за утврђивање обавезе спровођења процјене утицаја и прибављања студије утицаја за пројекат мале хидроелектране „Бјелава“, на сливу ријека Бјелава и Мала Бјелава, општина Фоча, инсталисане снаге 3,9 MW, због рјешавања претходног питања. Поступак се прекида због постојања два управна спора код Окружног суда у Бањој Луци који су покренути од стране тужиоца - Удружење Центар за животну средину из Бање Луке, Ул. Мише Ступара 5, заступано по предсједници Наташи Црнковић против рјешења Комисије за концесије Републике Српске, број: 01-1214/20 од 14.10.2020. године и против рјешења Владе Републике Српске број: 04/1-012-2-3773/20 од 03.12.2020. године.

Дана 12.01.2022. године на протоколу овог Министарства за примљен је захтјев од стране носиоца пројекта „СРБИЊЕПУТЕВИ“ д.о.о. Фоча за наставак поступка по захтјеву за доношење рјешења о обавези спровођења процјене утицаја на животну средину за пројекат мале хидроелектране „Бјелава“ у општини Фоча. Захтјев је поднесен на основу пресуде Окружног привредног суда у Бањој Луци број: 11 ОУ 027984/20 У од 25.10.2021. године, којом је тужба Удружења Центар за животну средину из Бања Луке, Ул. Мише Ступара 5, одбијена као неоснована и дата сагласност на Приједлог анекса Уговора о концесији за изградњу и кориштење малих хидроелектрана, на сливу ријеке Бјелава, општина Фоча.

Дана 17.01.2022. године, Министарство је упутило одговор на горе наведени захтјев достављен од стране носиоца пројекта „СРБИЊЕПУТЕВИ“ д.о.о. Фоча, у којем је утврђено да се нису стекли услови за наставак предметног поступка јер нису наведени докази о природи и статусу другог управног спора који се води пред Окружним судом у Бањој Луци, а тиче се тужбе Удружења Центар за животну средину против рјешења Владе Републике Српске број: 04/1-012-2-3773/20 од 03.12.2020. године.

Дана 01.04.2022. године на протоколу овог Министарства за примљен је захтјев од стране носиоца пројекта „СРБИЊЕПУТЕВИ“ д.о.о. Фоча за наставак рада по захтјеву за доношење Рјешења о обавези спровођења процјене утицаја на животну средину за пројекат мале хидроелектране „Бјелава“ у општини Фоча, на основу пресуде коју је донио Окружни суд у Бањој Луци и по којој се горе наведена тужба одбија као неоснована.

Сходно свему напријед наведеном, а на основу чл. 136 и 208. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18), Министарство је дана 12.04.2022. године донијело закључак по којем се наставља поступак за доношење рјешења о утврђивању обавезе спровођења процјене утицаја и прибављања студије утицаја на животну средину за пројекат мале хидроелектране МХЕ „Бјелава“, на сливу ријека Бјелава и Мала Бјелава, општина Фоча, инсталисане снаге 3,9 MW.

Дана 18.04.2022. године, Министарство је упутило ургенцију за достављање мишљења Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде о потреби спровођења и обиму процјене утицаја за пројекат мале хидроелектране МХЕ „Бјелава“ на сливу ријека Бјелава и Мала Бјелава, општина Фоча, инсталисане снаге од 3,9 MW, носиоца пројекта „СРБИЊЕПУТЕВИ“ д.о.о. Фоча.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, односно ЈУ „Воде Српске“ Бијељина, у свом мишљењу број: 01/4-1-3484-1/22 од 13.05.2022. године, наводи: „Концесиони уговор за изградњу предметне МХЕ са Владом Републике Српске потписао је „СРБИЊЕПУТЕВИ“ д.о.о.о из Фоче. Наведеном документацијом су анализирани утицаји планиране мале хидроелектране „Бјелава“ на ријеци Бјелави, укупне инсталисане снаге 3,9 MW са два водозахвата, једним на ријеци Бјелави на коти 560,00 mnm и укупним падом од 153 m и захватом на ријеци Мала Бјелава на коти 776 mnm и укупним падом од 369 m. Хидроенергетско постројење се састоји од три „Пелтон“ агрегата са укупним инсталисаним протицајем од 1,70 m³/s са ријеке Бјелаве и укупним инсталисаним протицајем од 0,19 m³/s са ријеке Мала Бјелава. Приликом изградње преграда, односно брана, на водотоцима могу се појавити утицаји на окружење у току изградње и у току експлоатације, а који могу бити повољни, као и негативни утицаји. Са хидротехничког аспекта значајни су утицаји који настају на квалитет вода, пронос наноса и режим вода. Подацима достављеним уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину за хидроелектрану „Бјелава“, обрађени су суштински утицаји који могу настати приликом изградње и експлоатације објекта, као и у периоду инцидентних догађаја, те се иста може прихватити и приступити наведеним фазама пројектовања и изградње. Пројектанти, извођач радова и носилац пројекта морају водити рачуна о свим негативним утицајима који могу настати, те их покушати свести на минимум.“

Дана 10.06.2022. године Министарство је запримило додатну примједбу на предметни захтјев и податке од стране Удружења грађана „Бјелава“, у којој се наводи: „Морамо додати да штета на животну средину у овом тренутку је знатно већа него прије годину дана у вријеме писања примједби. Наиме, клизишта на терену око Бјелаве никада нису престала, тако да, осим учињене и пријетеће велике штете по шуму, у овом тренутку клизиште угрожава и неколико приватних кућа у селу Закмур (рејон око ријеке Мала Бјелава).“

Дана 16.06.2022. године Министарство је упутило допис Министарству енергетике и рударства у коме је тражено мишљење о статусу Уговора о концесији за изградњу предметног објекта.

У периоду од 13.06. до 21.06.2022. године на протоколу Министарства запримљени су захтјеви за одржавање јавне усмене расправе од стране: Удружење „Центар за животну средину“ Бања Лука, Удружење грађана „Бјелава“ Фоча, Фондација Атеље за друштвене промјене - АЦТ Сарајево, Удружење „Аархус центар у БиХ“ Сарајево, Еколошко-хуманитарно удружење „Готуша“ Фојница, на које је Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске одговорило у складу са одредбама Закона о заштити животне средине.

Дана 30.06.2022. године Министарство је запримило обавјештење од Министарства енергетике и рударства у којем се наводи да је Уговор о концесији закључен 30.10.2019. године на период од 50 година. Такође, наводи се да је анексом уговора од 18.01.2021. године, у складу са новим техничким рјешењем, дошло до спајања МХЕ „Бјелава“ и МХЕ „Мала Бјелава“ у јединствену МХЕ „Бјелава“ чија је инсталисана снага повећана на 3,9 MW, као и до продужења рокова периода пројектовања и изградње.

Дана 01.07.2022. године општина Фоча је, на иницијативу Удружења грађана „Бјелава“ поново доставила Закључак Скупштине општине Фоча број: 01-022-73/21 од 20.05.2021. године.

Размотривши захтјев и Податке достављене уз захтјев за претходну процјену, мишљења која су доставили Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, као и општина Фоча, те уважавајући примједбе достављене за вријеме трајања јавног увида од стране Центра за животну средину, УГ „Бјелава“, Коалиције за заштиту ријека Босне и Херцеговине, те примједбе грађана општине Фоча, а на основу одредби чл. 64., 65. и 66. Закона о заштити животне средине и члана 3. Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину, Министарство је одлучило као у диспозитиву рјешења из сљедећих разлога:

Из достављених Података уз захтјев за претходну процјену, конкретно из поглавља „Опис елемената животне средине на које би вјероватно пројекат могао утицати“, јасно је видљиво да постоји могућност да ће реализацијом предметног пројекта доћи до нарушавања постојећих природних и пејзажних карактеристика, те да ће доћи до утицаја на квалитет водотока, на акватичне екосистеме и на ријеку Дрину, те се носилац пројекта упућује на израду студије утицаја на животну средину у којој ће дати посебан осврт на техничко рјешење безбједног укрштања цјевовода предметне мале хидроелектране, са примарним градским цјевоводом. Наведене чињенице потврђује и мишљење општине Фоча, као и Закључак са сједнице Скупштине општине Фоча, у којем се, између осталог, наводи да је сигурно и безбједно снабдијевање становника општине Фоча водом приоритет ове локалне заједнице, те да изградња предметне мале хидроелектране не смије угрозити исто ни на који начин. Цијенећи да је Закључак општине Фоча оправдан, овим рјешењем је наложено да носилац пројекта изради студију утицаја на животну средину, у којој ће **посебно обрадити утицаје на безбједно водоснабдијевање општине.**

Носилац пројекта се упућује на израду студије утицаја на животну средину и из разлога што Подаци достављени уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину не садрже информације о постојећем културном добру на предметној локацији, Воденици на Бјелави, у власништву породице Вујичић, те није могуће сагледати утицај на предметно културно добро, као ни реални утицај на животну средину и локално становништво. С обзиром да наведене чињенице потврђује и мишљење републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, у којем се тражи да се детаљно утврди утицај пројекта на животну средину, од носиоца пројекта се захтјева да у **студији утицаја детаљно обради све наводе из достављеног мишљења**, након чега ће иста бити упућена на мишљење Републичком заводу.

С обзиром да је на достављену документацију за предметни пројекат пристигао значајан број примједби и коментара од стране заинтересоване јавности и организација, носилац пројекта се упућује на израду студије утицаја на животну средину, како би се у складу са чланом 69. став (5) Закона о заштити животне средине, заинтересованој јавности омогућило одржавање јавне расправе у јединици локалне самоуправе у којој се налази локација датог пројекта, на шта носилац пројекта има у обавезу у складу са наведеним чланом закона.

У складу са чланом 66. став (1) тачка б) и став (4) Закона о заштити животне средине рјешење којим се утврђује обавеза спровођења процјене утицаја пројекта и прибављање студије утицаја на животну средину важи двије године од дана његовог доношења.

У складу са чланом 66. став (7) Закона о заштити животне средине ово рјешење Министарство доставља носиоцу пројекта и свим странкама које су узеле активно учешће у предметном поступку: Министарству здравља и социјалне заштите Републике Српске, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, општини Фоча, Удружењу Центар за животну средину, Удружењу грађана „Бјелава“, Коалицији за заштиту ријека Босне и Херцеговине, Фондацији атеље за друштвене промјене - АЦТ, Удружењу „Аархус центар у БиХ“, Еколошко - хуманитарно удружењу „Готуша“ Фојница, те Милошу Вујичићу из општине Фоча. Рјешење се поставља на интернет страници Министарства у периоду од 30 дана од дана достављања рјешења носиоцу пројекта.

У складу са Законом о административним таксама, а по тарифном броју 68. („Службени гласник Републике Српске“ бр. 100/11, 103/11, 67/13 и 123/20) уз захтјев је приложен доказ да је уплаћен износ од 50,00 КМ за издавање рјешења о претходној процјени утицаја на животну средину.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против истог није дозвољена жалба. Против овог рјешења може се покренути управни спор код Окружног суда у Бања Луци, тужбом која се подноси у року од 30 дана од дана достављања рјешења.

Тужба се предаје у потребном броју примјерка таксирана са износом од 100,00 КМ судске таксе непосредно суду или му се шаље поштом препоручено.

Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. „СРБИЊЕПУТЕВИ“ д.о.о. Фоча,
Ул. Баљево Поље бб, 73 300 Фоча
2. Министарство здравља и социјалне заштите РС
3. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС
4. Републички завод за заштиту културно–историјског и природног наслеђа
5. Одјељење за просторно уређење, стамбено- комуналне послове, општина Фоча
6. Удружење „Центар за животну средину“ Бања Лука
Ул. Мише Ступара 5, Бања Лука
7. Удружење грађана „Бјелава“ Фоча
Ул. Меше Селимовића 2, 73 300 Фоча
8. Коалиција за заштиту ријека Босне и Херцеговине
Ул. Мише Ступара 5, Бања Лука
9. Фондација Атеље за друштвене промјене - АЦТ
Мошћаница 19 71 000 Сарајево
10. Удружење „Аархус центар у БиХ“
Ул. Бехџета Мутевелића 39 71 000 Сарајево
11. Еколошко-хуманитарно удружење „Готуша“ Фојница
Ул. Луке бб 71 275 Гојевићи
12. Милош Вујичић
Ул. Буковица бб, општина Фоча
13. Евиденција
14. а /а

